EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 5.2.2019
COM(2019) 70 final

ANNEX

PIELIKUMS

dokumentam

Ieteikums PADOMES LĒMUMAM,

ar ko pilnvaro sākt sarunas par Eiropas Savienības un Amerikas Savienoto Valstu nolīgumu par pārrobežu piekļuvi elektroniskajiem pierādījumiem tiesu iestāžu sadarbībai kriminālliietās

PIELIKUMS

1. MĒRĶI

Sarunu gaitā Komisijai vajadzētu censties sasniegt turpmāk detalizēti izklāstītos mērķus, vienlaikus nodrošinot sarunu rezultātu saderību ar Savienības iekšējiem noteikumiem attiecībā uz elektroniskajiem pierādījumiem, ņemot vērā to, kā Savienības līdztiesīgie likumdevēji šos noteikumus pilnveido likumdošanas procedūras gaitā, un visbeidzot noteikumu galīgo pieņemto redakciju. Šie iekšējie noteikumi kalpos par pamatu Savienības sarunu nostājai.

1. Noteikt vienotus noteikumus un risināt tiesību normu kolīzijas attiecībā uz tiem lūgumiem sniegt satura datus un datus, kas nav saturs, kurus iesniegusi vienas līgumslēdzējas puses tiesu iestāde un kuri adresēti pakalpojumu sniedzējam, kam piemēro otras līgumslēdzējas puses tiesību aktus. Tam vajadzētu samazināt prakses un juridisko noteikumu sadrumstalotības risku un sekmēt juridisko noteiktību starp Savienību un Amerikas Savienotajās Valstīm gadījumos, kad kriminālprocesos jāiegūst elektroniskie pierādījumi.

2. Ļaut, ka uz savstarpības pamata pakalpojumu sniedzējs elektroniskos pierādījumus tieši nosūta pieprasītājai iestādei, kā izklāstīts 1. punktā.

3. Nodrošināt, ka tiek ievērotas ES tiesībās noteiktās pamattiesības, brīvības un vispārējie principi, kas ietverti Eiropas Savienības Līgumos un Pamattiesību hartā, tai skaitā proporcionalitāte, procesuālās tiesības, nevainīguma prezumpcija un to personu tiesības uz aizstāvību, pret kurām notiek kriminālprocess, kā arī privātuma un personas datu un sakaru datu aizsardzība, veicot šādu datu apstrādi, tai skaitā nosūtīšanu tiesībaizsardzības iestādēm trešās valstīs, un tiesībaizsardzības un tiesu iestāžu jebkādi pienākumi šajā sakarā.

Nolīguma 1. daļā nosprausto mērķu sasniegšana risinātu it īpaši šādus jautājumus.

2. NOLĪGUMA BŪTĪBA UN DARBĪBAS JOMA

4. Nolīgums būtu jāpiemēro kriminālprocesiem, kuros ir pirmstiesas un tiesas posmi.

5. Nolīgumam būtu jārada savstarpējas tiesības un pienākumi nolīguma pusēm.

6. Nolīgumā būtu jānosaka definīcijas un datu veidi, kuriem jābūt nolīguma darbības jomā, ieskaitot satura datus un datus, kas nav saturs.

7. Nolīgumā būtu jādefinē precīza tā darbības joma attiecībā uz aptvertajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un piemērojamo sodu mēra robežām.

8. Nolīgumā būtu jāietver nosacījumi, kas jāizpilda, pirms tiesu iestāde var izdot rīkojumu, un veidi, kādos rīkojumu var izsniegt.

9. Nolīgumā būtu jāiekļauj klauzula, kas dotu iespēju nodrošināt datu subjektiem efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus kriminālprocesā. Nolīgumā būtu arī jānosaka, kādos apstākļos pakalpojumu sniedzējam ir tiesības apstrīdēt rīkojumu.

10. Nolīgumā būtu jānosaka laikposms, kādā ir jāsniedz dati, uz kuriem attiecas rīkojums.

11. Nolīgumam nevajadzētu skart citus spēkā esošus starptautiskos nolīgumus par tiesu iestāžu sadarbību krimināllietās, piemēram, ES un ASV savstarpējās juridiskās palīdzības nolīgumu.

12. Divpusējās attiecībās starp Savienību un Amerikas Savienotajām Valstīm nolīgumam būtu jāprevalē pār Eiropas Padomes Konvenciju par kibernoziegumiem un jebkuru citu nolīgumu vai vienošanos, kas panākta sarunās par Eiropas Padomes Konvencijas par kibernoziegumiem otro papildprotokolu, ciktāl minētā nolīguma vai vienošanās noteikumi attiecas uz jautājumiem, kas ietverti šajā nolīgumā.

3. AIZSARDZĪBAS PASĀKUMI

13. Nolīgumam vajadzētu būt abpusējam attiecībā uz to personu kategorijām, kuru datus nedrīkst pieprasīt atbilstīgi šim nolīgumam. Nolīgumā nevajadzētu pieļaut diskrimināciju starp dažādu dalībvalstu personām.

14. Nolīgumam ar atsauci būtu jāpadara piemērojams ES un ASV Datu aizsardzības un privātuma nolīgums, kas zināms arī kā "jumta nolīgums" un kas stājās spēkā 2017. gada 1. februārī.

15. Nolīgumam būtu jāpapildina "jumta nolīgums" ar papildu aizsardzības pasākumiem, kuros ņemts vērā attiecīgo datu kategoriju sensitivitātes līmenis un unikālās prasības par to, ka elektroniskos pierādījumus nosūta tieši pakalpojumu sniedzējs, nevis ar tiem apmainās iestādes.

16. Papildu aizsardzības pasākumiem privātuma un datu aizsardzībai, kas jāapskata atbilstīgi šā nolīguma darbības jomai, cita starpā vajadzētu ietvert turpmāk minētos.

(a) To mērķu precizēšana, kuriem personas datus un elektronisko sakaru datus var pieprasīt un nosūtīt.

(b) Prasība, ka rīkojums ir ierobežots un attiecas uz personas datiem un elektronisko sakaru datiem, kas ir nepieciešami un samērīgi ar nolūkiem, kādos tiem lūdz piekļuvi.

(c) Prasība, ka gadījumos, kad datus izmanto citas ASV iestādes, kurām nav saistošs "jumta nolīgums", vai dati tām tiek sniegti, par to ir jāpaziņo un tam ir nepieciešama iepriekšēja atļauja, ko sniedz tās dalībvalsts nozīmēta kompetentā tiesu iestāde, kurā pakalpojumu sniedzējs veic uzņēmējdarbību vai ir pārstāvēts, un datus var izmantot vai sniegt tikai tad, ja tiek nodrošināts, ka saņēmēja iestāde efektīvi aizsargā personas datus un elektronisko sakaru datus saskaņā ar nolīguma noteikumiem. Apsverot šādu iepriekšēju atļauju, kompetentā tiesu iestāde pienācīgi ņem vērā visus būtiskos faktorus, tai skaitā noziedzīga nodarījuma smagumu un mērķi, kādam dati sākotnēji tiek nosūtīti.

(d) Prasība, ka datus tālāk pārsūtīt citām trešām valstīm drīkst tikai tad, ja tos nosūta vienīgi tiesībaizsardzības iestādēm, kas atbildīgas par noziedzīgu nodarījumu, tai skaitā terorisma, novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu un saukšanu pie atbildības par tiem, un ka par to ir jāpaziņo un tam ir nepieciešama iepriekšēja atļauja, ko sniedz tās dalībvalsts nozīmēta kompetentā tiesu iestāde, kurā pakalpojumu sniedzējs veic uzņēmējdarbību vai ir pārstāvēts. Apsverot šādu iepriekšēju atļauju, kompetentā tiesu iestāde ņem vērā visus faktorus, kas izklāstīti "jumta nolīguma" 7. panta 2. punktā.

(e) Nolīgumā var apsvērt ārkārtas apstākļus un aizsardzības pasākumus, kas nepieciešami gadījumos, kad datus tālāk pārsūtīt drīkst bez iepriekšējas atļaujas, proti, kad pastāv nopietni un tieši draudi kādas dalībvalsts vai trešās valsts sabiedriskajai drošībai.

(f) Informācijas drošības incidentu, ievērojot "jumta nolīguma" 10. panta 2. punktā minētos nosacījumus, paziņo tās dalībvalsts nozīmētajai kompetentajai iestādei, kurā pakalpojumu sniedzējs veic uzņēmējdarbību vai ir pārstāvēts.

17. Papildu aizsardzības pasākumiem procesuālo tiesību aizsardzībai, kuri jāpārskata atbilstīgi šā nolīguma darbības jomai, cita starpā vajadzētu ietvert turpmāk minētos.

(a) Attiecīgie aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu, ka datus nevar pieprasīt izmantošanai kriminālprocesā, kura rezultātā varētu tikt piespriests nāvessods.

(b) Atbilstīgie nosacījumi, lai nodrošinātu rīkojumu par piekļuvi elektroniskajiem pierādījumiem nepieciešamību un samērīgumu, jo īpaši nodrošinot attiecīgu nošķīrumu starp datu kategorijām.

(c) Procesuālās garantijas personām, par kurām kriminālprocesa ietvaros ir izdots datu sniegšanas rīkojums.

(d) Konkrētie aizsardzības pasākumi datiem, kurus aizsargā privilēģijas un imunitāte.

(e) Konfidencialitātes aizsardzības pasākumi, ieskaitot neizpaušanas prasības, attiecībā uz iestādēm un pakalpojumu sniedzējiem.

4. NOLĪGUMA PĀRVALDĪBA

18. Nolīgumā būtu jānosaka, ka puses periodiski kopīgi pārskata nolīguma piemērošanu un pārbauda iespējas nolīguma maksimāli efektīvai izmantošanai. Šim nolūkam un procesa atvieglināšanai abās pusēs būtu jāvāc statistikas dati.

19. Nolīgumā būtu jāietver klauzula par tā ilgumu. To, vai nolīgumam jābūt beztermiņa vai ar konkrētu ilgumu, izvērtē, ņemot vērā sarunu rezultātus. Jebkurā gadījumā būtu jāiekļauj noteikums par nolīguma pārskatīšanu pēc pienācīga laika.

20. Nolīgumā būtu jānosaka, ka puses savstarpēji apspriežas, lai sekmētu jebkādu domstarpību izšķiršanu saistībā ar nolīguma interpretāciju vai piemērošanu.

21. Nolīgumā būtu jāparedz iespēja vienai pusei apturēt un pārtraukt nolīgumu gadījumā, ja iepriekš minētās apspriešanās procedūras rezultātā nav iespējams atrisināt domstarpības.

22. Nolīgumā būtu jāietver klauzula par tā teritoriālo darbības jomu.

23. Nolīgums būs vienlīdz autentisks visās oficiālajās Savienības valodās.